

ARNE DAHL
Misterioso

DESTINO, COLECCIÓN ÁNCORA & DELFIN, 2010

► Tras el éxito de la trilogía *Millennium* de **Stieg Larsson**, Destino publica *Misterioso* de **Arne Dahl**, primera novela de una serie protagonizada por un grupo de élite de la policía criminal. Un auténtico thriller: duro, emocionante, sorprendente y lleno de acción del autor sueco **Jan Arnald**, que utiliza el nombre de Dahl como pseudónimo. En los últimos años ha entusiasmado al público y a la crítica con las novelas que protagoniza el inspector de Estocolmo Paul Hjelm con las que ha ganado varios premios en Dinamarca, Suecia y Alemania.

ELIOT WEINBERGER
Algo elemental

ATALANTA, ARS BREVIS, 2010

► De nacionalidad «neoyorquina», **Eliot Weinberger** es uno de los ensayistas y traductores más reputados en su país. Con este libro, ha llevado el ensayo a territorios inexplorados, en las fronteras entre la poesía y la narrativa; su única exigencia es que la información aportada sea verificable. Un ensayo serial de carácter único cuyas piezas individuales convergen en una increíble variedad de temas: el viento, los rinocerontes, los santos católicos, los aztecas, la antigua cultura china, los mandeos iraníes, el desierto peruano, **Empédocles**, **Valmiki**, el vórtice o las estrellas...

MARGARET ATWOOD
L'any del diluvi

BROMERA, COL.: L'ECLÈCTICA. TRAD.: MARTA PERA CUCURELL, 2010

► En exclusiva i sense edició en castellà, Bromera publica l'ambiciosa novel·la de **Margaret Atwood**, una epopeia de proporcions bíbliques de la guanyadora del Príncep d'Astúries de les Lletres, un festival de la imaginació i un viatge a la fi del món amb un missatge seriós: mirar el que estem fent ara al nostre món i a nosaltres mateixos. L'edició original ha estat tot un fenomen. En una hipotètica societat futura, s'han generalitzat estranys avenços científics, com el creuament d'animals i les donacions, però també les injustícies: explotació sexual, corrupció, contaminació alimentària...

ROBERT L. STEVENSON
La isla del tesoro

ALGAR, COL.: JOVEN TEATRO DE PAPEL, 2010. ADAPT.: R. MORENO Y R. CONTRERAS

► Adaptación teatral de la emblemática novela de **Stevenson**, a cargo de **Ramón Montero** y **Rafael Contreras**, una versión fidedigna que acerca el género teatral a los jóvenes a partir de 12 años. El contenido, todo un clásico: la relación entre el adolescente Jim Hawkin, los piratas que atacan la posada y el marinero Billy Bones, cuya vida corre peligro a causa del cofre que contiene en su interior un mapa con las coordenadas del tesoro del capitán Flint. Con la ayuda de sir John Trelawney, fletarán un barco para partir en su busca.

Junt als magnífics retrats i la Sicília recreada en «El Gattopardo» —que ara arriba en nova traducció de Pau Vidal—, Lampedusa (1896-1957) fou un gran lector tal i com demostrà amb «Shakespeare»

Les lliçons de Lampedusa

Novel·la

POR ALFRED MONDRIA

■ Els preceptes i lleis que s'apliquen a la literatura normalment serveixen per a ben poc, però encara ajuden menys en el cas del príncep **Giuseppe Tomasi di Lampedusa**. Tímid —de causticitat replegada—, esquiu fins i tot a les tertúlies palermitanes on acudia a contrari, aquest noble sicilià que veia com s'esvaïa el seu patrimoni tan sols semblava feliç amb la companyia dels seus gossos i les recompenses de la bibliofília. Si de cas, el seu amagatall predilecte era Capo d'Orlando, on vivien els **Piccolo**, excèntrics cosins que creien en l'existència d'esperits i fantasmes. Casat amb la letona **Licy Wolff** —un matrimoni blanc o, més aviat, epistolar—, Lampedusa ocupava el dia en l'exploració de llibreries de vell, alguna pastisseria a més de lectures i anotacions al *Café Mazzara*. Una rutina i un anonimisme que no presagiaven, ni de lluny, que el príncep passaria els últims anys —malalt i envellit prematurament— ofuscant en l'escriptura d'*El Gattopardo*, llibre culminant i solitari que comprimia una existència dedicada a la literatura, reservada i quasi secreta.

Així com el protagonista de la novel·la, el príncep Fabrizio Salina, desconfia del progrés i la causalitat de la història, els camins per on s'havia aventurat la narrativa després de la Segona Guerra Mundial no encaixaven en la mentalitat literària de Lampedusa. De fet, els gurus del neorealisme italià —apòstols del programa gramscianista— descartaren taxatiu *El Gattopardo*. **Vittorini** la jutjava assagística, desequilibrada, de llenguatge antiquat, **Praetolini** deia que havia fet retrocedir la literatura italiana seixanta anys, i **Moravia** la desqualificava com a «novel·la de dretes». També **Sciascia** s'irrità amb la imatge que el llibre fixava sobre Sicília, però més endavant reconegué —gest cavalleresc entre escriptors— que Lampedusa era qui tenia raó.

L'autor no pogué veure publicada l'obra —editada després de la seua mort gràcies a **Giorgio Bassani**—, però aconseguí un mèrit re-

servat als elegits: indignar a marxistes, catòlics i xovinistes sicilians. Com a contrapunt, més de cinquanta edicions en dos anys. Per tal de no sentir-se captiu de cap norma ni esquema, és com si Lampedusa haguera estat fidel, inclús, al seu ideal d'estil. Entusiasta dels escriptors que definia com a *magri* enfront dels *grassi*, sempre lloà la virtut de **Stendhal** d'evocar llocs i personatges sense descriure'ls; avar d'adjectius, l'autor de *La Cartoixa de Parma* aconseguia, segons Lampedusa, resumir una nit d'amor en un punt i coma. *El Gattopardo*, en canvi, alenteix el ritme entre matisos i qualificatius —una batalla literària de reraguarda—, paràgrafs manieristes amb solidesa tolstoiana travessats del somriure d'**Eça de Queirós**: ni en els moments més dolorosos Lampedusa abandonà l'humor, seguidor de l'escola anglosaxona que va de **Chaucer** a **Evelyn Waugh**. Amb aquest esperit se'ns narra la ruïna indeturable de don Fabrizio, un aristòcrata —melancòlic, colèric, voluptuós— que no mourà ni un dit per evitar el seu declivi.

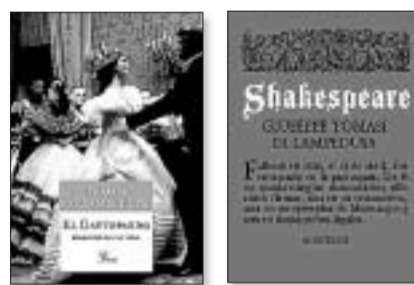
Una de les frases més repetides de la història de la literatura és la que pronuncià Tancredi —«amb blavosa malícia als ulls»— quan confessà a son tio que s'unia als revoltats garibaldins: «Si volem que tot quedi com és, cal que tot canviï». Ara bé, el protagonista i els fets d'*El Gattopardo* demostren precisament el contrari. El príncep pertany a una generació a cavall entre dues èpoques que no s'hi troba a gust en cap d'elles. Desconfia del liberalisme i les promeses del Risorgimento, mira amb superioritat sarcàstica la noblesa a què pertany, però també sap que és inútil oposar-se a uns canvis que ningú ja no aturarà. Don Fabrizio s'enfila en un discurs orgullós —que anuncia la seua rendició— davant la proposta del piemontès Chevalley de nomenar-lo senador: totes les civilitzacions que han passat per Sicília han fracassat, perquè a l'illa sempre s'han oposat a qualsevol que els vulga despertar.

En aquesta irredimible Sicília el sol és l'autèntic sobirà, una tirania de foc que doblega qualsevol voluntat. Amb huit quadres estàtics —a les accions s'hi al·ludeix de forma indirecta—, Lampedusa definí el final d'un món

LEVANTE-EMV

Lampedusa, també un gran lector.

GIUSEPPE TOMASI DI LAMPEDUSA

► **El Gattopardo**

Col·lecció: A Tot Vent. Traducció de Pau Vidal PROA 2009

► **Shakespeare**

Traducció de Romana Baena. NORTESUR 2009

i una nova era on els arribistes com els Sedara es convertirien en els veritables reis. Enmig d'aquest sotrac, una aurèola de sensualitat —Angelica i Tancredi perduts en una casa encantada— acompanyada de l'ombra de la mort inunda les pàgines d'*El Gattopardo*. Quan l'autor intentà definir el llibre a un amic, utilitzà dos mots: «Irònica, amarga», i tot seguit subratllà —vanitós i encertat— que havia mesurat cada paraula, i que tots els episodis tenien un significat ocult.

Com més s'acostava a la fi, un Lampedusa enfervorit deixà sobre el paper tot el que havia retingut en una vida de lector. A banda de la novel·la, alguns contes —l'enigmàtica sirena *Lighea*—, un inici de memòries a la manera

del **Henry Brulard** stendhalià i unes lliçons de literatura que, com un tresor inesperat, s'han conservat. Dirigit a **Francesco Orlando** i a altres joves com el seu fill adoptiu, impartí un curs sobre escriptors francesos i anglesos on el príncep recorregué, amb llibertat extrema —un estil paternal i de juí clarivident—, bona part dels llibres que passaren per les seues mans, efusiu davant el repte de deixar aquesta herència.

En *Shakespeare* realitza, en poques pàgines, una lectura transparent, capriciosa —deliberadament sotmesa al seu gust— a l'hora d'establir connexions i d'enfocar aspectes obscurs del poeta. Pel que fa als sonets indica, sense tremolar-li el pols, que 80 tenen poc valor, 30 contenen versos bons i 40 estan entre les coses més belles de la literatura mundial. La relació que estableix entre els versos, la biografia de **Shakespeare** i els triomfs estètics fan d'aquest petit volum una guia resplendent, joiosa, atenta a la sorpresa i la confiança erudita. Amb aquest estat de gràcia Lampedusa repassa també els drames, un cànon coronat per *Enric IV* —l'autor hauria donat deu anys per passar una hora amb Falstaff—, *Hamlet*, *Mesura per mesura* —l'obra que salvaria si es veiera obligat a triar—, la densitat poètica de *Macbeth*, *Antoni i Cleopatra* i el colofó de *La tempesta*. El príncep ressegueix la veu de Shakespeare camuflada en alguns personatges —Mercurio, Teseu, Antonio en *El mercader de Venècia*, Enric V, Troilus— o bé dispersa entre tots els qui apareixen en *Al vostre gust*, somrients en la seua desesperació.

La felicitat de Lampedusa es feia encomanadissa —als seus privilegiats oients i a nosaltres— en recordar que, de les cinc firmes que es conserven de Shakespeare, una apareix en un exemplar dels *Assaigs*. En opinió del príncep, el dramaturg anglès i **Montaigne** comparteixen una mena de desdeny pel ser humà tenyit de compassió, a més d'un escepticisme serè, d'irònica condescendència. Amb aquest ull de gran lector, Lampedusa també assenyala que l'ascendència jueva de Montaigne és notòria en la seua prosa per la carència de prejuís, l'agudesca perceptiva i un irreprimitable tarannà satíric, trets que malgrat la distància en el temps el feien germà de **Heine**. Com tots aquests escriptors, Lampedusa es mostrava poc inclinat cap al sentiment religiós, però sense confiar excessivament en la raó: al cap i a la fi, un dels aspectes que més admirava de **Graham Greene** era el seu conflicte amb la fe. Vulnerable als versos de **Shelley**, **Coleridge** i lord **Byron** —«els tres pitjors marits del món»—, devot de **Pickwick**, Lampedusa es refugià en la literatura amb la misantropia de **Swift**. Però a l'igual que don Fabrizio en el ball a Donnafugata, l'altivesa es transformà en pietat en reconèixer que, malgrat els intents de fuga, el destí sempre ens atrapa: tan sols cal demanar que ho faci amb la delicadesa que s'emportà al príncep Salina, sota la màscara d'una bella dama.